

دعوت به اسلام

حضرت محمد (ص) همیشه برای رفاه و نیکو با خدا به غار حرا می‌رفت و در همین غار بود که از طرف خداوند به پیامبری مبعوث شد. غار حرا در نزدیکی شهر مکه و در کوه نور قرار دارد و از مکان‌های مقدس است. حضرت محمد (ص) پس از بعثت، به مدت سه سال فقط خویشاوندان و آشنایان را به صورت مخفیانه به دین اسلام دعوت می‌کرد. بعد از آن، خداوند به پیامبر مأموریت داد تا همه مردم را آشکارا به اسلام دعوت کند. با ظهور اسلام در عربستان، کافران و ثروتمندان مکه از گسترش اسلام احساس خطر کردند. آن‌ها نمی‌خواستند بت‌پرستی از میان برود و مردم با هم برابر باشند، بلکه دوست داشتند همچنان با ظلم و ستم بر مردم حکومت کنند. به همین دلیل، تصمیم گرفتند با دادن پول و مقام به حضرت محمد (ص) ایشان را از راه خدا بازدارند، ولی پیامبر پیشنهاد کافران را نپذیرفت.

کافران به علت مخالفت حضرت محمد (ص) با آن‌ها به آزار او و پیروانش پرداختند. لذا پیمان پیامبر با تحمل شدیدترین شکنجه‌ها بر سر ایمان خود باقی ماندند و حتی بعضی از آن‌ها در این راه شهید شدند. پیامبر با مهربانی، کافران را که ایشان را اذیت می‌کردند رانیز به راه خدا و دین اسلام دعوت می‌کرد. به دلیل آزار و اذیت کافران بعضی از مسلمانان با دستور پیامبر که به حبشه هجرت کردند نتوانستند در آن کشور، به خاطر عادل بودن پادشاه آزادانه زندگی نمایند. در آن زمان پیامبر و یارانش مجبور شدند به یکی از دره‌های اطراف مکه به نام شعب ابی‌طالب بروند و سه سال در آن‌جا در کمال سختی زندگی کنند. پس از چندی کافران با هم پیمان بستند که رابطه‌ی خود را با مسلمانان قطع کنند و با آن‌ها خرید و فروش و ازدواج نکنند. آن‌ها همچنین عهدنامه‌ای نوشتند و آن را در خانه‌ی کعبه گذاشتند. پیامبر و یارانش سه سال در آن دره زندگی می‌کردند. پس از این مدت، روزی پیامبر از جانب خدا آگاه شد که موریانه عهدنامه‌ی کافران را خورده است. ابوطالب (ع) عموی پیامبر، این خبر را به کافران داد و از آنان خواست تا عهدنامه را بیاورند. همچنین گفت: اگر محمد (ص) در مورد عهدنامه درست نگفته باشد، او را به شما تسلیم خواهم کرد. کافران بعد از اطمینان از درستی صحبت‌های پیامبر (ص) به او و یارانش اجازه‌ی بازگشت به مکه را دادند.

بازگشت از سفر حج

آموختنی‌ها

- ۱ آشنایی با مفهوم شبه جزیره
- ۲ شناخت شهرهای مهم عربستان
- ۳ توانایی نمایش جهت قبله روی نقشه
- ۴ درک شرایط پیامبر و یارانش در شعب ابی‌طالب
- ۵ توانایی نمایش عهدنامه‌های مهم زمان پیامبر روی نقشه

بخوان و بیاموز

شبه جزیره‌ی عربستان

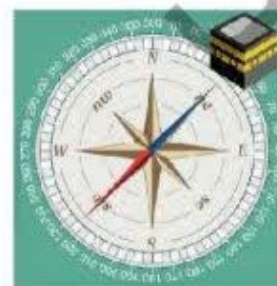
به این دلیل به آن شبه جزیره می‌گویند که از سه طرف به آب و از یک طرف به خشکی راه دارد. در زمان ظهور اسلام، مهم‌ترین شهر عربستان، مکه بود. زیرا این شهر بر سر راه کاروان‌های بازرگانی قرار داشت و خانه‌ی کعبه نیز در آن جا بود. مکه و مدینه از مهم‌ترین شهرهای مقدس مسلمانان جهان هستند که در کشور عربستان قرار دارند. مکه از این جهت مقدس هست که خانه‌ی کعبه در این شهر قرار دارد.

مسجد الحرام از بزرگ‌ترین و مهم‌ترین مساجد دنیاست که خانه‌ی کعبه در آن واقع شده است و در هنگام حج، ما خانه‌ی کعبه را طواف می‌کنیم؛ یعنی به دور آن می‌گردیم. خانه‌ی کعبه قبله‌ی همه‌ی مسلمانان است و ما هر روز به سمت آن نماز می‌خوانیم.

پیدا کردن جهت قبله

قبله‌ی ما، خانه‌ی کعبه، در مکه است و چون کشور عربستان در جنوب غربی ایران قرار دارد، ما در هر جای ایران که باشیم، اگر جهت جنوب غربی را پیدا کنیم، رو به قبله ایستاده‌ایم. برای پیدا کردن آن می‌توانیم از قبله‌نما هم استفاده کنیم. قبله‌نما یک نوع قطب‌نما است. در ایران عقربه‌ی قبله‌نما سمت جنوب غربی را نشان می‌دهد.

تمرین

۱ موارد مرتبط را به یکدیگر وصل کنید.

مسجد الحرام			مهم ترین شهر مقدس مسلمانان جهان
غار حرا			مهم ترین مسجد جهان
مکه			محل راز و نیاز پیامبر (ص)
مسجد النبی			

۲ درستی و نادرستی هر عبارت را مشخص کنید.

الف: قبه‌ی مسلمانان ایران به سمت جنوب غربی است.

ب: پیامبر اسلام سه سال به صورت علنی مردم را به دین اسلام دعوت کرد.

پ: ابوطالب پدر بزرگ پیامبر (ص) خیر خورده شدن عهد نامه توسط مورثانه را به کافران داد.

جای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

۳

الف: خانه‌ی کعبه در شهر مکه قرار دارد.

ب: پیامبر و یارانش به مدت سه سال در شعب ابی طالب به سختی زندگی کردند.

پ: عربستان در ناحیه‌ی بیابانی واقع شده است و دارای آب و هوای گرم و خشک است.

با انتخاب گزینه‌ی مناسب به پرسش‌های داده شده پاسخ دهید.

۴

الف: نخستین تصمیم کافران و ثروتمندان مکه برای بازداشتن حضرت محمد (ص) از راه خدا چه بوده؟

(۱) آزار و اذیت حضرت محمد (ص) و بیرونش

(۲) پیشنهاد دادن پول و مقام به حضرت محمد (ص) X

(۳) قطع رابطه با مسلمانان و قطع خرید و فروش و ازدواج

(۴) تبعید پیامبر و یارانش به شعب ابی طالب

ب: علت آزادانه زندگی کردن مسلمانان در حبشه چه بود؟

(۱) نزدیکی با عربستان

(۲) ثروتمند بودن مسلمانان

(۳) عادل بودن پادشاه X

(۴) دوری از عربستان

۵ شبه جزیره را تعریف کنید.

به سرزمینی که از سه طرف به دریا و از یک طرف خشکی راه داشته باشد ، شبه جزیره می گویند.

۶ چرا شهر مکه در زمان ظهور اسلام مهم ترین شهر عربستان بود؟

زیرا این شهر بر سر راه کاروان های بازرگانی قرار داشت و خانه ی کعبه نیز در آنجا قرار داشت.

۸ مطالعات اجتماعی پنجم دبستان

علوی

7 زمان طواف و معنای آن چیست؟

در هنگام حج خانه ی ما کعبه را طواف می کنیم یعنی به دور آن می گردیم.

8 چرا کافران از گسترش دین اسلام احساس خطر می کردند؟

زیرا آنها نمی خواستند بت پرستی از بین برود و مردم برابر هم باشند، بلکه آنها می خواستند ظلم و ستم بر مردم روا دارند.

عهدنامه ای که برای جلوگیری از گسترش اسلام بود شامل چه مواردی می شد؟

را بطنه ی خود را با مسلمانان قطع کنند و با آنها خرید و فروش و ازدواج نکنند.

این سوال داخل کتاب
درسی نوشته شود.

